

**NOTA VAN BEANTWOORDING ZIENSWIJZE
AANGAANDE PEILBESLUIT OOSTVOORNSE MEER**

Instantie / organisatie	Onderwerp	Ingebrachte zienswijze en motivering waterschap Hollandse Delta	Besluit
Provincie Zuid-Holland	Zowel geleidelijke invoering als monitoring zijn niet geborgd in het peilbesluit	<p>Van 6 april 2020 tot en met 18 mei 2020 ligt het ontwerp-peilbesluit Oostvoornse Meer ter inzage. Het ontwerp-peilbesluit heeft u eerder ter informele consultatie aan ons voorgelegd. Wij betreuren het dat er bij het verzenden van onze informele reactie op het peilbesluit iets is misgegaan, waardoor deze niet bij u terecht is gekomen. Hierdoor zien wij ons genoodzaakt om een formele zienswijze in te dienen.</p> <p>Al geruime tijd is er goed contact tussen de provincie en het waterschap over het opzetten van het peil in het Oostvoornse Meer. Dit heeft erin geresulteerd dat diverse onderzoeken zijn uitgevoerd naar de effecten van peilopzet op de kwetsbare vegetatie en soorten die in het aangrenzende Natura 2000-gebied Voornes Duin voorkomen. In onderling overleg is het voorgenomen peilbesluit getoetst en opgenomen in het beheerplan Voornes Duin.</p> <p>In het beheerplan zijn twee voorwaarden opgenomen waaronder het peilbesluit is vrijgesteld van vergunningplicht:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Winterpeil minder snel laten uitzakken; 2. Geschikt maken van terreindelen aangrenzend aan groeiplaatsen van de groenknolorchis die beïnvloed worden door de peilverhoging (...“de deelgebieden grenzend aan Hoekje Jans, Parnassiavlak en het deelgebied ten oosten van het valleitje de vegetatie middels gericht maaibeheer om te vormen naar geschikte standplaats voor Groenknolorchis”). In het beheerplan staat daarnaast: “Om met zekerheid een effect van peilopzet op het halen van de instandhoudingsdoelstelling voor Groenknolorchis uit te sluiten is ontwikkeling van potentiële locaties voor Groenknolorchis op het Groene Strand noodzakelijk”. <p>Ten aanzien van de eerste voorwaarde is dit geborgd in het peilbesluit. Over het tweede punt is het volgende opgenomen: “Het Zuid-Hollands Landschap zal in overleg met de provincie Zuid-Holland bezien of door aanvullend te maaien de groeiplaatsen van de groenknolorchis geoptimaliseerd en/of nieuwe plaatsen gecreëerd kunnen worden. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de planning van effectuering van het peilvoorstel.” Daarnaast staat in de bijlage bij de gebiedsanalyse dat de peilverhoging geleidelijk kan worden ingevoerd (‘hand aan de kraan’) en dat dan</p>	<p>De voorwaarden die worden gesteld aan het geleidelijk invoeren van het voorgestelde peilregime worden uitgebreid.</p> <p>In het peilvoorstel zal een directe koppeling worden gelegd met de gefaseerde invoering van de peilverhoging en de monitoring en analysering van het voorkomen van de ‘Groenknolorchis’. Voor elke gefaseerde peilverhoging zal het waterschap in overleg gaan met het Zuid-Hollands Landschap om de diverse monitoringsgegevens te analyseren en te bespreken. Met betrekking tot het monitoren van het voorkomen van de soort ‘Groenknolorchis’ heeft het Zuid-Hollands Landschap een leidende rol en geeft advies voor het wel of niet doorgaan van de gefaseerde peilverhoging. Het waterschap voert regie over de invoering van het nieuwe peilregime en de voorwaarden die daaraan in het peilbesluit worden gesteld.</p>

		<p>gemonitord kan worden. Zowel geleidelijke invoering als monitoring zijn niet geborgd in het peilbesluit.</p> <p>Op basis van het bovenstaande concluderen wij dat onvoldoende is geborgd dat er voldoende groeiplaatsen van de groenknolorchis aanwezig blijven. Wanneer niet wordt voldaan aan de voorwaarden, is het peilbesluit niet vrijgesteld van de vergunningplicht en is mogelijk een vergunning nodig. Naast dit punt, hebben wij nog een paar kleine, voornamelijk tekstuele opmerkingen op het peilbesluit. Deze zijn in de bijlage opgenomen.</p> <p>Motivering waterschap: U stelt dat geleidelijke invoering als ook monitoring niet geborgd zijn in het peilbesluit.</p> <p><i>Geleidelijke invoering</i> De geleidelijke invoering maakt wel degelijk onderdeel uit van het peilvoorstel. In het peilvoorstel, opgenomen in het document 'peilbesluit Oostvoornse Meer', staat onder 2.2 'Afweging' het volgende opgenomen;</p> <p>' Effectuering van het voorgestelde winter streefpeil en peilregime zal gefaseerd plaats vinden (+10 cm in het eerste jaar 2020 'zijnde de huidige beheersmarge'). De twee opeenvolgende jaren met + 5 cm p/j onder voorwaarde dat de grinddammen en het strand aan de Noordoever weer op de vergunde afmetingen (2007/2008) zijn gebracht. Zonder uitvoering van genoemde maatregelen zal de gefaseerde peilverhoging van het winter streefpeil van NAP +0,70 m naar NAP +0,80 m niet plaats vinden.</p> <p>Fasering heeft als doel om de benodigde maatregelen te programmeren en uit te voeren, om onvoorziene negatieve effecten van de peilverhoging op de omgeving (natuur, recreatie e.d.) te minimaliseren en geeft tijd om daar waar nodig aanvullende maatregelen te nemen. Ook geeft fasering de mogelijkheid en tijd om het peilbeheer (bemalen/inlaten irt natuurlijke suppletie/verdamping) te optimaliseren en het peilregime binnen de vastgestelde streefwaarden en marges aan te passen.'</p> <p><i>Monitoring</i> Onder monitoring vallen diverse zaken, waaronder de monitoring van chloride, oppervlaktewaterstanden, grondwater en waterkwaliteit (alle door wshd uit te voeren), maar ook monitoring van 'voorkomen van soorten'. Deze laatste monitoring wordt uitgevoerd door het Zuid-Hollands Landschap.</p> <p>In een memo van 14 november 2019, opgesteld door het Zuid-Hollands Landschap 'zie verwijzing onderzoeks- en adviesrapporten in gebiedsanalyse', wordt voor het voorkomen van de soort Groenknolorchis in relatie tot de voorgenomen peilverhoging geconcludeerd dat 'citaat'; <i>er lijkt genoeg ruimte voor de populatie groenknolorchissen als de peilverhoging wordt doorgezet. Uiteraard zal de soort geen</i></p>	
--	--	--	--

		<p><i>voordeel ondervinden van overspoeling met zout water. Die kans is ook onwaarschijnlijk, door de grote kweldruk vanuit het duin zal het water in de duinvalleien vooral met zoetwater worden beïnvloed. Belangrijk is de verspreiding en abundantie van de soort te blijven volgen.</i></p> <p>Monitoring van genoemde zaken is een voortdurend en reeds lopend proces dat al reeds geborgd is in de werkprocessen van de diverse verantwoordelijke instanties. Het is wel belangrijk dat gefaseerde peilverhoging samen gaat met actieve monitoring en het analyseren van de uitkomsten daarvan en niet alleen afhankelijk is van uitgevoerde (compenserende) maatregelen, zoals nu omschreven in het peilvoorstel.</p> <p>In het peilvoorstel zal een directe koppeling worden gelegd met de gefaseerde invoering van de peilverhoging en de monitoring en analysering van het voorkomen van de 'Groenknolorchis'. Voor elke gefaseerde peilverhoging zal het waterschap in overleg gaan met het Zuid-Hollands Landschap om de diverse monitoringsgegevens te analyseren en te bespreken. Met betrekking tot het monitoren van het voorkomen van de soort 'Groenknolorchis' heeft het Zuid-Hollands Landschap een leidende rol en geeft advies voor het wel of niet doorgaan van de gefaseerde peilverhoging. Het waterschap voert regie over de invoering van het nieuwe peilregime en de voorwaarden die daaraan in het peilbesluit worden gesteld.</p>	
		Tekstuele opmerkingen	
	Par. 2.2; pag. 6-7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verwijzing naar artikel 3.7, 7^e lid Wnb klopt niet, artikel 3.7 heeft geen zevende lid 2. Om vrijgesteld te zijn van vergunningplicht gelden de voorwaarden uit artikel 2.9, eerste lid, te weten het project is passend beoordeeld (in het beheerplan) en het bevoegd gezag voor het beheerplan is gelijk aan het bevoegd gezag voor toestemmingsverlening. En daarnaast de voorwaarden uit artikel 3.8, 7^e lid, te weten: er is geen andere bevredigende oplossing; er is sprake van een wettelijk belang én; er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding. De geelgemarkeerde voorwaarden ontbreken. 3. 	Tekstueel aangepast.
	Pag. 8	<p>Er staat: <i>"De Nauwe Korfslakken komen voor in gebieden in gebieden op de overgang van nat naar droog (hellingen)."</i> Dit komt niet overeen met wat in het beheerplan staat over (potentieel) leefgebied van de Nauwe korfslak. Uit het beheerplan (pagina 68):</p> <p><i>"Het voorkomen van de nauwe korfslak binnen Voornes Duin heeft een optimum in open tot half open vegetaties. Op plaatsen waar nauwelijks schaduw is te vinden (open vegetaties) wordt de soort weinig aangetroffen. Maar indien de beschaduwing te sterk wordt heeft dit eveneens een negatieve invloed op het voorkomen van de soort. In Voornes Duin komt de soort vooral voor in struwelen, graslanden en ruigten</i></p>	Tekstueel aangepast.

		<i>die niet te droog en niet te nat zijn. Daarnaast heeft de soort een voorkeur voor vegetaties niet of slechts extensief worden beheerd. Meest belangrijke biotoop (zowel in kwaliteit als in omvang) betreft struweel op kalkhoudende bodems bestaande uit wegedoorn, Kardinaalsmuts, Eenstijlige meidoorn en/of Duindoorn. Daarnaast zijn (vochtige) ruigten (met o.a. Dauwbraam, Duinriet, Leverkruid, Moeraszegge en zaailingen van Zwarte els) en populieren-/abelenbosjes van belang"</i>	
	Pag 8	<p>Er staat: "<i>Qua dynamiek in waterstanden lijken de Noordse Woelmuis en Groenknolorchis dus tegenstrijdige belangen te hebben</i>".</p> <p>Het lijkt alsof hier een keuze gemaakt moet worden tussen nauwe korfslak en Noordse woelmuis. Ik zou deze zin weglaten.</p> <p>In de eerste alinea wordt verwezen naar de Flora- en faunawet. Op z'n minst verwijzen naar de :"(thans Wet natuurbescherming)" of F&F-wet schrappen.</p>	Tekstueel aangepast.
	Pag. 26	<p>Aangegeven is dat de bovengrens van het chloridegehalte 10.000 mg Cl/l is, met de verwijzing dat het water anders geschikt wordt voor Japanse Oester. Met als reden overlast voor badgasten kan ontstaan.</p> <p>Met enige regelmaat is aangegeven (WSHD) dat aantasting van de (vele) scheepswrakken die op de bodem van het meer liggen de reden is. Boven de aangegeven chloridegrens wordt het water (ook) geschikt voor paalworm. Aantasting van de wrakken (archeologische waarde) dient voorkomen te worden/is niet toegestaan.</p>	Tekstueel aangepast.
	Onder tabel 3.6	<p>Ik begrijp niet hoe trofie goed kan scoren, terwijl de P-concentratie veel te hoog is.</p> <p>Het is stikstof gelimiteerd en de stikstofconcentraties zij laag en daarom scoort trofie goed.</p>	Tekstueel niet aangepast.
	Pag.27, par. 3.5	<p>Aangegeven is dat er : 'geen overstorten zijn ter plaatse van een drukriolering'. Zijn er dan wel overstorten elders langs het Oostvoornse Meer? Zo ja, hier aandacht aan besteden.</p>	Tekstueel aangepast.
	Pag. 31, par. 5.4	<p>Er staat 2x beheert t ipv beheerd d</p>	Tekstueel aangepast.
	Pag 36	Idem vorige punt	Tekstueel aangepast.

	Fig. 5.1	<p>Ik begrijp niet goed wat er op deze figuur te zien is. De effecten van peilverhoging zijn hieruit in ieder geval niet goed af te leiden.</p> <p>Motivering waterschap: De figuur laat de toename van inundatie zien (rood blijft, blauw komt erbij) bij het voorgestelde waterpeil in de winterperiode. Het is lastig om dit voor het gehele Oostvoornse Meer in één duidelijke afbeelding weer te geven.</p>	Afbeelding niet aangepast.
	Tabel 5.1	<p>Wat is het verschil tussen ecologie en natuur in deze tabel? Is ecologie in feite de ecologische waterkwaliteit? Dan zou ik dat opschrijven. Volgens mij (ook obv de tekst) kan de range van het optimale peil voor ecologie net zo goed breder (en gelijk aan die van natuur).</p> <p>Motivering waterschap: In paragraaf 5.2 is de definitie van het 'optimale waterpeil' voor de ecologie omschreven als ook in paragraaf 5.4 het optimale waterpeil voor de 'Natuur'.</p>	Tekstueel niet aangepast.
	Pag. 37	<p>De groenknolorchis komt niet voor in droog duingrasland, maar in vochtige duinvalleien (kalkrijk)! Het is onduidelijk waarom hier droog duingrasland genoemd wordt.</p> <p>Motivering waterschap: 'droog duingrasland' wordt hier genoemd omdat het Zuid-Hollands landschap aangeeft dat op dergelijke plaatsen door aangepast maaibeheer in combinatie met peilopzet potentiële groeiplaatsen voor groenknolorchis kunnen ontstaan.</p> <p>Er staat: "<i>Het Zuid-Hollands Landschap verwacht dat de voorgenomen peilverhoging de populatie niet aantast.</i>" Waarom staat er eerder dan dat er negatieve effecten optreden (pag. 32 en 36)? Volgens mij moet eerder geschreven worden dat 'negatieve effecten niet bij voorbaat uitgesloten kunnen worden'</p> <p>Motivering waterschap: Het geciteerde op pagina's 32 en 36 heeft betrekking op de conclusies uit het 'Beheerplan Voornse Duin' en is zodoende in de gebiedsanalyse opgenomen. Op basis van interviews heeft het Zuid-Hollands Landschap aangegeven dat zij verwachten dat de peilverhoging de populatie niet zal aantasten omdat het zij door aangepast maaibeheer al voldoende potentiële groeilocaties voor de Groenknolorchis hebben aangelegd.</p>	Tekstueel niet aangepast.
	Pag 37, laatste alinea	Er staat 2x stijgers ipv steigers	Tekstueel aangepast.

	Par. 7.2, mbt groenknolorchis	<p>Dit is wel erg vrijblijvend. In het beheerplan (pag. 171) staat als voorwaarde voor de peilverhoging:</p> <p>“- Om met zekerheid een effect van peilopzet op het halen van de instandhoudingsdoelstelling voor Groenknolorchis uit te sluiten is ontwikkeling van potentiële locaties voor Groenknolorchis op het Groene Strand noodzakelijk”</p> <p>Zie onze mail aan Eli Stoutjesdijk van 11 oktober 2019. De groeiplaatsen voor de groenknolorchis moeten op een of andere manier geborgd zijn. Dat is in dit peilbesluit nog niet het geval.</p>	Zie beantwoording zienswijze.
	Pag 54	<p>Hier wordt het volgende genoemd:</p> <p><i>“Het nieuwe peilbesluit zou kunnen worden ingevoerd volgens het ‘Hand aan de kraan’ principe. De peilopzet vindt dan gefaseerd plaats, bijvoorbeeld 5 cm per jaar. Zo wordt de Groenknolorchis (en andere plantensoorten) de kans geboden om nieuwe standplaatsen te koloniseren. Middels monitoring kan dit proces in kaart gebracht worden”</i></p> <p>Dit is wel erg vrijblijvend. Monitoring van de ontwikkeling van standplaatsen van de groenknolorchis zou wel onderdeel uit moeten maken van het peilbesluit, zodat tijdig ingegrepen kan worden.</p> <p>Dit sluit ook aan bij een memo van DHV van 4 maart 2009 (aanvullende informatie effectbeoordeling Groenknolorchis...), daarin staat het volgende:</p> <div data-bbox="609 927 1377 1177" style="background-color: #e0f0ff; padding: 5px;"> <p>De peilverhoging in de winter zal stapsgewijs worden ingevoerd door het peil in 4 jaar met stappen van 5 cm te verhogen van 60 cm +NAP naar 80 cm +NAP. De ontwikkelingen van Groenknolorchis en Slanke gentiaan op Hoekje Jans en het Groene Strand (en Parnassiavlak) en het (grond)water worden jaarlijks gemonitord. Bij ongunstige ontwikkelingen worden maatregelen getroffen en in het uiterste geval wordt de peilverhoging teruggedraaid (‘hand aan de kraan’ principe). Het Team Aansturing Oostvoornse Meer bestaande uit de beheerders (onder voorzitterschap van het Waterschap Hollandse Delta) van het Oostvoornse Meer is ingesteld om de ontwikkelingen van het Oostvoornse Meer te monitoren en zonodig het beheer bij te sturen. Zij is verantwoordelijk voor de monitoring, de evaluatie, het formuleren van maatregelen en de overweging om de peilverhoging terug te draaien. De ontwikkeling van Groenknolorchis wordt jaarlijks teruggekoppeld met de provincie. Deze handelswijze zal ook opgenomen worden in de nieuwe vergunning-aanvraag NB-wet.</p> </div> <p>Er lijkt dus iets geregeld voor monitoring, dat zou ik wel in het stuk noemen.</p> <p>Motivering waterschap: Het gaat hier om de gebiedsanalyse. Hierin worden adviezen gegeven voor het definitieve peilvoorstel. In het peilbesluit zal de monitoring minder vrijblijvend worden omschreven.</p>	<p>Tekstueel niet aangepast in de gebiedsanalyse.</p> <p>Tekstueel aangepast in het peilbesluit</p>